

Vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2025 - 2027

Kaupunginhallitus 04.11.2024 § 215
366/02.02.00.01/2024

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja Marjatta Lilja

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvollisuudet. Valtuuston on hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Talousarvio koostuu yleisperusteluista, käyttötalous- ja investointiosista, sekä tuloslaskelma- ja rahoitusosista.

Kaupunginhallitus päätti kesäkuussa 2023, ettei vuodelle 2024 anneta talousarvioraamia. Kaupunginhallitus antoi hallintokunnille talousarvion teknisen valmisteluohjeen. Valmisteluohjeen mukaan Oriveden kaupungin talouden tasapainon säilymiseksi on huomioitava, että

- palvelutasoa ei tule lisätä ilman lain velvoitetta,
- uusia vakansseja ei perusteta, mahdolliset esitykset käsitellään tapauskohtaisesti,
- toimintatapoja tulee arvioida tehokkuuden näkökulmasta ja tuottavuutta on parannettava hallinnossa, tukipalveluissa ja palvelutuotannossa.

Valmisteluohjeessa on henkilöstökuluihin vuodelle 2024 varattu 0,7 %:n korotusvaraus (vuoden 2023 kesäkuun palkkatasoon verrattuna) ja molemmalle taloussuunnitelmavuodelle 1,0 % voimassa olevien työehtosopimusten mukaisesti. Muiden menojen osalta noudatetaan pääsääntöisesti 0-linja.

Lautakunnat ovat käsitelleet vuoden 2024 talousarvioehdotuksensa. Lautakuntien esitysten mukaan vuoden 2024 talousarvion toimintakatteen vuoteen 2023 verrattuna ovat seuraavat:

milj. euroa	TA 2025	TA 2024	Muutos, %
Kaupunginhallitus	-4,76	-4,75	0,2
Lasten ja nuorten ltk	-16,64	-16,69	-0,3
Hyvinv. ja el.laatu ltk	-4,89	-3,64	34,3
Tekninen ltk	0,1	0,12	-18,6
Toimintakatteen yht.	-26,19	-24,96	4,9

Lautakuntien esitysten jälkeen on kaupunginjohtajan esitykseen tehty palkkoihin vielä 1,0 %-yksikön korotus, jolla talousarvion valmisteluohjetta on tarkennettu. Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan talousarvion merkittävä kasvu selittyy TE-uudistuksen vuoksi vuoden 2025 alusta käynnistyvästä Tampereen työllisyysalueesta ja kaupungin palvelujen ostoista sieltä. Oriveden kaupungin työllisyyspalvelujen henkilöstö siirtyy Tampereen kaupungin palvelukseen vuoden 2025 alusta.

Kaupunginjohtajan esitykseen on huomioitu verotulojen, valtionosuuksien ja rahoituskulujen taso syyskuun 2024 tilannetta vastaavaksi. Käytettävissä olevien ennakkotietojen perusteella verotulojen arviota on laskettu Kuntaliiton ennustekehikon mukaiseksi.

Tuloslaskelman toimintatuotot ovat 10,33 milj. euroa, jossa on vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna 5,4 %. Toimintakulut ovat 36,56 milj. euroa ja kulut lisääntyvät edellisvuodesta 1,8 %. Merkittävimmät lisäykset ovat TE-uudistuksen käynnistymisen vuoksi palvelujen ostoissa ja avustuksissa. Tuloslaskelman toimintakate on -26,19 milj. euroa ja se kasvaa 4,9 %.

Verotuloja on arvioitu saatavan 21,65 milj. euroa ja ne lisääntyvät 4,6 % edellisvuodesta. Valtionosuudet ovat 5,6 milj. euroa ja niissä on 1,8 % kasvua edellisvuoteen.

Vuosikatetta muodostuu ainoastaan 0,27 milj. euroa. Kaupungin pysyvistä vastaavista aiheutuu poistoja 3,44 milj. euroa. Tuloslaskelma osoittaa alijäämää 3,12 milj. euroa.

Taloussuunnitelmakausien 2026-2027 ovat myös alijäämäisiä 2,61 milj. euroa vuonna 2026 ja 1,86 milj. euroa vuonna 2027.

Nettoinvestoinnit vuonna 2025 ovat 7,84 milj. euroa ja merkittävimmät investointikohteet ovat Rovastinkankaan koulun laajennus sekä erilaiset kunnallistekniset investoinnit. Merkittävin taloussuunnitelmakauden rakennusinvestointi on Rovastinkankaan koulun laajennus, jonka rakentamisen kokonaiskustannusarvio ilman irtaimen omaisuuden hankintoja on 9,1 milj. euroa.

Koska tulorahoituksen kautta investointeihin ja lainanlyhennyksiin jää katetta erittäin vähän, tulee em. erät rahoittaa lähinnä uutta lainaa ottamalla. Rahoituslaskelman mukaan vuonna 2025 uutta lainaa nostetaan 11,0 milj. euroa, 12,0 milj. euroa vuonna 2026 ja 6,0 milj. euroa vuonna 2027.

Ammattijärjestöt ovat antaneet talousarvioluonnoksesta lausuntonsa, joka on liitteenä. Vastauksena lausuntoon todetaan, että toiminnan ja talouden kehittämissuunnitelman yhteydessä suunnitelluista lomautuksista ja siihen liittyvistä yhteistoimintaneuvotteluista tehdään erillinen päätös kaupunginhallituksen kokouksessa 11.11.2024. Talousarvioon 2025 sisältyy henkilöstön palkat täysimääräisinä, eikä esim. lomautusten vaikutuksia ole niissä huomioitu. Investointiosan menoista todetaan, että kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä on huomioitu ainoastaan kaupungin toiminnan kannalta välttämättömät investoinnit.

Vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2027 on liitteenä kokoukseen osallistuville.

Toimivalta	kuntalaki 110 §, hallintosääntö 87 §
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus hyväksyy ja esittää valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2027 liitteenä olevan esityksen mukaisesti.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen liitteenä olevan esityksen kokouksessa tehtyjen korjausten mukaan.

Kokouskäsittely

Puheenjohtajan esityksestä kaupunginhallitus hyväksyi liitteen mukaisen talousarvion käsittelyjärjestysehdotuksen.

Merkittiin, että hyvinvointijohtaja Tuija Peurala, kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila ja tekninen johtaja Matti Vesava olivat asiantuntijoina paikalla asian käsittelyn aikana.

Kaupunginjohtajan ja talous- ja hallintojohtajan puheenvuorojen jälkeen kaupunginhallitus käsitteli vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman 2025-2027, käyttötaloussuunnitelman 2025, investointisuunnitelman 2025 ja teki käsittelyn aikana seuraavat pöytäkirjamerkinnot:

- sivu 32: lisätään tekstikohta "Muualta tulevien aloittavien opiskelijoiden määrä on vähintään 12"
- sivu 34: korjataan TA2023 taulukossa TP2023
- sivu 39: lisätään miinusmerkki taulukon TA2025 Tilikauden yli-/alijäämä
- sivu 47: korjataan Oriveden Kotikoivun Oy:n "Täyttöaste vähintään 90%"
- sivu 54: Lisätään Eräjärven koulun liikunta-alue (selvittäminen vuonna 2025, jonka perusteella tehdään erillinen toteuttamispäätös)

Merkittiin, että Jari Järvenpää poistui kokouksesta jäävinä käsittelyjärjestyksen asiakohdan 3.7 Konserniyhtiöiden tavoitteet päätöksenteon ajaksi.

Maija Ylistalo poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 18.45.

Kokous keskeytettiin tauon ajaksi klo 19.23-19.31.

Eliisa Suhonen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 20.42.
